

ביצה יז

תנא קמא	רבי
יום טוב שחל להיות בערב שבת - אין מערבין לא ערובי תחומין, ולא ערובי חצרות	מערבין ערובי חצרות, אבל לא ערובי תחומין. מפני שאתה אוסרו בדבר האסור לו, ואי אתה אוסרו בדבר המותר לו.

קבועות ההלכה: רב אמר: הלכה כתנא קמא, ושמואל אמר: הלכה כרבי. **שאלה:** איבעיא להו: הלכה כרבי לקולא או לחומרא? **קושי על השאלה:** פשיטא דלקולא קאמר!
תירוץ (היתה להם גירסה הפוכה): משום דשלח רבי אלעזר לגולה: לא כשאתם שונים בבבל רבי מתיר וחכמים אוסרין, אלא: רבי אוסר וחכמים מתירין.
תזרה לשאלה: מאי?
תשובה: תא שמע, דרב תחליפא בר אבדימי עבד עובדא כותיה דשמואל. ואמר רב: תחלת הוראה דהאי צורבא מרבנן לקולא. אי אמרת בשלמא לקולא קאמר - היינו קלקולא, אלא אי אמרת לחומרא - מאי קלקולא איכא?
דחייה: כיון דמקלקלי בה רבים

תנו רבנן: יום טוב שחל להיות בשבת

בית שמאי	בית הלל
מתפלל שמנה ואומר של שבת בפני עצמה ושל יום טוב בפני עצמה	מתפלל שבע, מתחיל בשל שבת ומסיים בשל שבת, ואומר קדושת היום באמצע
רבי אומר: אף חותם בה מקדש השבת ישראל והזמנים	

נוסח קצת שונה של דברי רבי: תני תנא קמיה דרבינא: **מקדש ישראל והשבת והזמנים.**
דחיית נוסח זה: אמר ליה: אטו שבת ישראל מקדשי ליה? והא שבת מקדשא וקיימא!
אלא אימא: **מקדש השבת ישראל והזמנים.**
פסיקת ההלכה: אמר רב יוסף: הלכה כרבי, וכדתיריך רבינא.

תנו רבנן: שבת שחל להיות בראש חודש או בחולו של מועד, ערבית ושחרית ומנחה -

תנא קמא	רבי אליעזר	רבן שמעון בן גמליאל ורבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקא
מתפלל שבע ואומר מעין המאורע בעבודה, ואם לא אמר - מחזירין אותו	בהודאה. ובמוספין מתחיל בשל שבת, ומסיים בשל שבת, ואומר קדושת היום באמצע	כל מקום שהזקק לשבע מתחיל בשל שבת ומסיים בשל שבת, ואומר קדושת היום באמצע

קביעת ההלכה: אמר רב הונא: אין הלכה כאותו הזוג.

הלכה בעניין עירוב תחומין: אמר רב חייה בר אשי אמר רב: מניח אדם עירובי תחומין מיום טוב לחברו, ומתנה.

הלכה בעניין עירוב תבשילין: אמר רבא: מניח אדם עירובי תבשילין מיום טוב לחבירו, ומתנה.

הערה לגבי שתי ההלכות והקשר שביניהם: מאן דאמר עירובי תחומין - כל שכן עירובי תבשילין, ומאן דאמר עירובי תבשילין - אבל עירובי תחומין לא. מאי טעמא - דלמקני שביתה בשבתא לא.

תנו רבנן: אין אופין מיום טוב לחבירו.

חכמים	רבי שמעון בן אלעזר
ממלאה אשה כל הקדרה בשר אף על פי שאינה צריכה אלא לחתיכה אחת, ממלא נחתום חבית של מים אף על פי שאינו צריך אלא לקיתון אחד, אבל לאפות אינו אופה אלא מה שצריך לו.	ממלאה אשה כל התנור פת, מפני שהפת נאפת יפה בזמן שהתנור מלא.

פסיקת ההלכה: אמר רבא: הלכה כרבי שמעון בן אלעזר.

שאלה: איבעיא להו: מי שלא הניח עירובי תבשילין הוא נאסר וקמחו נאסר, או דלמא הוא נאסר ואין קמחו נאסר?

הסבר למה השאלה רלוונטית: למאי נפקא מינה - לאקנויי קמחו לאחרים.

אי אמרת הוא נאסר וקמחו נאסר – לא צריך לאקנויי קמחו לאחרים
ואי אמרת הוא נאסר ואין קמחו נאסר לא צריך לאקנויי קמחו לאחרים,

תשובה: תא שמע: מי שלא הניח עירובי תבשילין, הרי זה לא יאפה ולא יבשל ולא יטמין, לא לו ולא לאחרים, ולא אחרים אופין ומבשלין לו. כיצד הוא עושה - מקנה קמחו לאחרים, ואופין לו ומבשלין לו. שמע מינה: הוא נאסר וקמחו נאסר, שמע מינה.

עוד שאלה: איבעיא להו: עבר ואפה מאי?

תשובה 1: תא שמע: מי שלא הניח עירובי תבשילין, כיצד הוא עושה? מקנה קמחו לאחרים, ואחרים אופין לו ומבשלין לו. ואי איתא ליתני: עבר ואפה - מותר.

דחייה: אמר רב אדא בר מתנה: תנא, תקנתא דהיתרא - קתני, תקנתא דאסורא - לא קתני.

תשובה 2: תא שמע: מי שהניח עירובי תבשילין - הרי זה אופה ומבשל ומטמין, ואם רצה לאכול את עירובו - הרשות בידו. אכלו עד שלא אפה עד שלא הטמין - הרי זה לא יאפה ולא יבשל ולא יטמין, לא לו ולא לאחרים, ולא אחרים אופין ומבשלין לו. אבל מבשל הוא ליום טוב, ואם הותר - הותר לשבת, ובלבד שלא יערים. ואם הערים - אסור.

דחייה 1: אמר רב אשי: הערמה קא אמרת, שאני הערמה דאחמירו בה רבנן טפי ממזיד.

דחייה 2: רב נחמן בר יצחק אמר: הא מני - חנניה היא, ואליבא דבית שמאי. דתניא, חנניה אומר: בית שמאי אומרים: אין אופין אלא אם כן ערב בפת, ואין מבשלין אלא אם כן ערב בתבשיל, ואין טומנין אלא אם כן היו חמין טמונין מערב יום טוב. ובית הלל אומרים: מערב בתבשיל אחד ועושה בו כל צרכו.

(בית שמאי מחמירים יותר בעניין עירוב ולכן אולי גם הברייתא שבה בית שמאי אוסר אם הערים גם לשיטת בית שמאי)

תשובה 3: ת"ש המעשר פירותיו בשבת, בשוגג - יאכל, במזיד - לא יאכל.
דחייה: לא צריכא, דאית ליה פירי אחריני.

תשובה 4: תא שמע: המטביל כליו בשבת, בשוגג - ישתמש בהן, במזיד - לא ישתמש בהן.

דחייה 1: לא צריכא, דאית ליה מאני אחריני.

דחייה 2: אי נמי אפשר בשאלה.

תשובה 5: תא שמע: המבשל בשבת, בשוגג - יאכל, במזיד - לא יאכל.

דחייה: אסורא דשבת שאני.

בית שמאי אומרים שני תבשילין.

יש דעה שמנוגדת למשנתינו: מתניתין דלא כי האי תנא. דתניא, אמר רבי שמעון בן אלעזר: מודים בית שמאי ובית הלל על שני תבשילין שצריך, על מה נחלקו - על דג וביצה שעליו. שבית שמאי אומרים: שני תבשילין, ובית הלל אומרים: תבשיל אחד. ושזין, שאם פרפר ביצה ונתן לתוך הדג, או שרסק קפלוטות ונתן לתוך הדג - שהן שני תבשילין.

קביעת הלכה כנוסח משנתינו: אמר רבא: הלכתא כתנא דידן, ואליבא דבית הלל.

אכלו או שאבד הרי זה לא יבשל עליו וכו'.

הלכה שקשורה: אמר אבוי: נקטינן התחיל בעיסתו ונאכל עירובו - גומר.